

N:o 91.

Ank. till Riksd. kansli den 17 maj 1897, kl. 3 e. m.

Memorial, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret.

(R. A.)

Statsutskottet får härmed öfverlemnna förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret, hvilka afse: under innevarande riksdag på riksgäldskontoret anvisade utgifter samt riksgäldskontorets upplåning.

De föreslagna §§ 12 och 13 grunda sig på Riksdagens bifall till statsutskottets utlåtanden:

n:o 39 angående, bland annat, beredande af länemedel till utveckling af statens telefonväsende och

n:o 42 i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående ändring i bestämmelserna rörande ett Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernvägsaktiebolag beviljad statslån.

Till utskottet hafva Fullmäktige i riksgäldskontoret ingifvit en så lydande framställning:

“I § 41 af det vid 1896 års riksdag utfärdade reglemente för riksgäldskontoret finnes intagen en så lydande bestämmelse:

“Riksdagen har år 1876 åt Fullmäktige uppdragit att, för konvertering, när omständigheterna dertill föranleda och då sådant med fördel för staten kan ske, af äldre statslån, på sätt och till de belopp, Fullmäktige finna lämpligt, dock ej utöfver hvad som till förenämnda konvertering åtgår, försälja eller träffa aftal om blifvande försäljning af vare sig då återstående osålda obligationer af 1872

års statslån, eller återstående obligationer af 1875 års i tyska riksmark förskrifna statslån, eller nya, i annat myntslag och med högst fyra och en half procent ränta förskrifna obligationer eller partialförbindelser, dem Fullmäktige ega utfärda; och skola Fullmäktige i öfrigt vid upplåningen tillvägagå på sätt de finna lämpligast och bäst befrämja statens fördel; och har, i sammanhang härmed, Riksdagen föreskrifvit, att, för den händelse nya obligationer komma att af Riksgäldskontoret utfärdas, Fullmäktige skola underställa Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse de beslut, som rörande berörda nya upplåning kunna komma att fattas, med underdånig anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes å det nya lånet meddela sin garanti.“

Enligt denna bestämmelse ega Fullmäktige att, när konvertering kan ske med fördel för staten, konvertera äldre statslån på det sätt, som i hvarje särskildt fall är lämpligast, och äro dervid ej bundna af annan föreskrift, än att de nya obligationer, hvilka kunna komma att utfärdas i följd af sådan konvertering, ej må förskrifvas med högre räntefot än fyra och en half för hundra. Då Fullmäktige nu gå att framställa förslag om ändring i ofvan berörda bestämmelse, sker detta därför icke i afsigt att åt Fullmäktige söka utverka ett vidsträcktare bemyndigande uti ifrågavarande hänseende, utan emedan i samma bestämmelse, som af Riksdagen meddelades redan år 1876, innehållas föreskrifter, hvilkas tillämpning numera icke lär kunna ifrågakomma, men hvilkas kvarstående i reglementet utgör ett formelt hinder för Fullmäktige att vidtaga en ur riksgäldskontorets synpunkt önskelig åtgärd.

Då Riksdagen år 1876 bemyndigade Fullmäktige att företaga konvertering af äldre statslån, funnos i riksgäldskontoret ineliggande osålda andelar af såväl 1872 års i kronor förskrifna statslån som 1875 års lån, förskrifvet i reichsmark och kronor. Den osålda andelen af 1872 års lån blef sedermera under årens lopp emitterad, så att, sedan lånet under år 1889 konverterats, samtliga obligationer efter skedd inlösen i riksgäldskontoret makulerats. Till följd häraf kan något utsläppande af obligationer af samma lån numera icke ega rum. Hvad åter angår 1875 års med $4\frac{1}{2}$ procent ränta löpande lån, har detsamma icke blifvit till hela sitt belopp försåldt, utan var, då detta lån konverterades under år 1890, i riksgäldskontoret deraf ineliggande ett osåldt belopp af 13,739,400 reichsmark. Som lånet emellertid konverterats, lär någon försäljning af berörda icke emitterade obligationer ej böra ifrågakomma. Innehållet af § 41 i gällande reglemente lägger dock, enligt Fullmäktiges uppfattning, formelt hinder i vägen för omförmälda osålda obligationers makulering och förstörande under vederbörlig kontroll.

Med anledning häraf hafva Fullmäktige ansett, att ur reglementets 41 § bör uteslutas hvad deri säges om försäljning af obligationer utaf 1872 och 1875 årens lån; och då den i paragrafen förekommande bestämmelsen, att nya statsobligationer, hvilka utfärdas för konvertering af äldre statslån, må förskrifvas med högst $4\frac{1}{2}$ procent ränta, lämpligen torde kunna utbytas mot föreskrift att dylika nya obliga-

tioner böra förskrifvas med lägre ränta än det lån, som konverteras, tillåta sig Fullmäktige hemställa, att statsutskottet behagade hos Riksdagen utverka den ändring af § 41 i nu gällande reglemente för riksgäldskontoret, att ofvan anförda bestämmelse deri måtte erhålla följande lydelse:

“För konvertering af äldre statslån, när omständigheterna dertill föranleda och sådant med fördel för staten kan ske, ega Fullmäktige att, på sätt och till belopp, Fullmäktige finna lämpligt, dock ej utöfver hvad som till konvertering åtgår, försälja eller träffa aftal om blifvande försäljning af statsobligationer, förskrifna med lägre ränta än det statslån, som utgör föremål för konvertering.

För den händelse nya obligationer komma att af Riksgäldskontoret utfärdas, skola Fullmäktige underställa Kongl. Maj:ts fastställelse de beslut, som rörande sådan ny upplåning kunna komma att fattas med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes å det nya lånet meddela sin garanti.“

Utskottet, som icke haft något att häremot erinra, tillstyrker den af Fullmäktige sålunda föreslagna ändring.

I § 37, motsvarande § 41 i gällande reglemente, har utskottet dels vidtagit omförmälda ändring, dels infört det länebemyndigande, som af innevarande Riksdag bör lemnas riksgäldskontoret, under förutsättning att Riksdagen bifaller statsutskottets hemställanden i punkterna 4:o och 5:o af dess memorial n:o 90, angående statsregleringen för år 1898.

De föreslagna §§ 79 och 97 äro af samma lydelse som motsvarande paragrafer i nu gällande reglemente.

Utskottet hemställer,

att det nu öfverlemnade förslag till stadganden må af Riksdagen godkännas, dock, hvad § 37 angår, under förutsättning af Riksdagens bifall till statsutskottets hemställanden i punkterna 4:o och 5:o af dess memorial n:o 90.

Stockholm den 17 maj 1897.

På statsutskottets vägnar:

Chr. Lundeborg.

2:o. Under innevarande riksdag på Riksgäldskontoret anvisade utgifter.

§ 12.

Innevarande års Riksdag har bemyndigat Fullmäktige i Riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för *fortsatt utveckling af statens telefonväsende* ett lånebelopp af 1,000,000 kronor, att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kongl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i Riksgäldskontoret lyftas och, jemte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda beloppes öfverlemnande till telegrafstyrelsen Riksgäldskontoret förorsakas, inom tolf år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar i den mån telegrafverkets medel dertill lemna tillgång, dock så, att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för Riksgäldskontoret tillkännagifvas.

§ 13.

Innevarande års Riksdag har medgifvit, att det lånebelopp, som af det Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernvägsaktiebolag förut beviljade statslån vid slutet af innevarande år är oguldet, må genom nytt låneunderstöd, att anvisas till utgående från Riksgäldskontoret, höjas till högst två millioner sex hundra tusen kronor, under förbehåll att bolaget vid innevarande års slut till Riksgäldskontoret inbetalar all upplupen s. k. öfverränta och att det nya låneunderstödet, som icke må öfverstiga 620,000 kronor, användes för jernvägens ombyggnad till normalspårig i enlighet med af Kongl. Maj:t fastställd plan, äfvensom under vilkor i öfrigt, att från och med 1898 erlägges en annuitet af fem procent af hela lånebeloppet, deraf först beräknas fyra procent ränta å oguldna kapitalet och återstoden utgör kapitalafbetalning, att, om förfallet inbetalningsbelopp ej erlägges i föreskrifven ordning, derå skall gäldas ränta efter fem för hundra årligen, till dess samma belopp inbetalas, samt att bolaget skall hafva före innevarande års utgång till Riksgäldskontoret aflemnat ej mindre särskild säkerhetsförbindelse för behöriga användandet af det nya lånebeloppet, än äfven i utbyte mot den inteckning i jernvägen, Riksgäldskontoret för närvarande innehar, en af bolaget utfärdad förbindelse å hela det ökade låneunderstödet, intecknad i jernvägen och åtnjutande sådan rätt, att den efter förstnämnda intecknings dödande eger förmånsrätt till betalning ur jernvägen framför hvarje annan fordran hos bolaget.

§ 37.

Riksdagen har dels år 1888, dels år 1894 bemyndigat Riksgäldskontoret att, för beredande af den tillgång till Riksgäldskontoret åliggande försträckningar till *odlingslånefonden*, som kan erfordras utöfver hvad enligt särskilda beslut må blifva för sådant ändamål till Riksgäldskontoret öfverlemnadt, i mån af behof försälja obligationer i svenskt mynt, *ouppsägbara* från långifvarens sida, men ställda att återbetalas viss kortare tid efter af Riksgäldskontoret verkställd uppsägning, med rätt tillika för Fullmäktige att bestämma dessa obligationers valörer, räntefot och uppsägningstid.

Riksgäldskontoret eger att till betäckande af det belopp, som utbetalts för förvärfvande åt staten af *Skåne—Hallands m. fl. jernvägar*, äfvensom till anskaffande af 1897 års anslag till *låneunderstöd åt enskilda jernvägar* försälja statsobligationer till erforderligt belopp.

Innevarande års Riksdag har bemyndigat Riksgäldskontoret att medelst försäljning af statsobligationer bereda erforderlig tillgång för utbetalning af de utaf Riksdagen beviljade och till utgående från Riksgäldskontoret anvisade anslagsbelopp å 1,000,000 kronor, lån till telegrafstyrelsen för *fortsatt utveckling af statens telefonväsende*, samt å 620,000 kronor, ökad låneunderstöd till *Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernvägsaktiebolag* och å 1,500,000 kronor till låneunderstöd för år 1898 ur 1896 års fond för *lån till enskilda jernvägar*.

För *konvertering* af äldre statslån, när omständigheterna dertill föranleda och sådant med fördel för staten kan ske, ega Fullmäktige att, på sätt och till belopp, Fullmäktige finna lämpligt, dock ej utöfver hvad som till konvertering åtgår, försälja eller träffa aftal om blifvande försäljning af statsobligationer, förskrifna med lägre ränta än det statslån, som utgör föremål för konvertering.

För den händelse nya obligationer komma att af Riksgäldskontoret utfärdas, skola Fullmäktige underställa Kongl. Maj:ts fastställelse de beslut, som rörande sådan upplåning kunna komma att fattas med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes å det nya lånet meddela sin garanti.

Härjemte har Riksdagen år 1889 föreskrifvit, att, om nya statsobligationer, i hvilka någon viss, ovilkorlig återbetalning medelst årlig amortering ej blifvit af staten utfäst, varda af Fullmäktige i Riksgäldskontoret utfärdade, Fullmäktige skola snarast möjligt göra framställning om anvisande af de medel, hvilka böra årligen afsättas för skuldbeloppets amortering inom den tid, Fullmäktige anse lämplig; skolande dessa medel ingå till en för samtliga statslånen gemensam amorteringsfond samt af Fullmäktige användas till amortering å statsskulden medelst ökad utlottning eller obligationsinköp tid efter annan.

Dessutom böra Fullmäktige — sedan Kongl. Maj:t bifallit Riksdagens begäran derom, att *utlottningslistorna* rörande de i *svenskt mynt* förskrifna stats-

obligationer må såsom bihang få medfölja svensk författningssamling — föranstalta, det nämnda listor hädanefter varda till vederbörande behörigen aflemnade, för att på nämnda sätt komma till allmänhetens kännedom; skolande Fullmäktige, om nya statsobligationer blifva i svenskt mynt förskrifna eller deras belopp varder i svenskt mynt evalveradt, tillse, att enahanda kungörelse i afseende å dem utfärdas, äfvensom söka utverka, att dessa obligationer tillhörande kuponger må i landtränterierna inlösas och i uppbörden mottagas.

§ 79.

För den händelse, att Kongl. Maj:t förordnar om upphörande af *de enskilda bankernas rätt att utgifva egna banksedlar å tio kronor*, ega Fullmäktige att på det sätt och uppå de vilkor i afseende å räntegodtgörelse, återbetalningsskyldighet m. m., som med Fullmäktige i Riksbanken aftalas, tillhandahålla Riksbanken svenska stats obligationer eller deremot svarande valuta i guld intill ett belopp af högst sju millioner kronor.

§ 97.

Några tillförene meddelade och mot det nu utfärdade reglementet *stridande stadganden* angående Riksgäldskontorets förvaltning och dermed gemenskap egande ämnen få icke vidare åberopas och tillämpas.